3. Պարենի առկայություն

Աղյուսակ 3.1

*Գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի և բազմամյա տնկարկների տարածությունները, բերքատվությունը և համախառն բերքը **

	Տարածությունները (հազ. հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
Ընդամենը տարածություն	303.2	317.1	305.6	314.6	325.2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
այդ թվում`															
հացահատիկային մշակաբույսեր	181.1	203.4	191.9	200.8	206.8	13.7	18.6	21.9	15.8	22.8	224.8	367.3	415.5	310.0	456.9
որից` ցորեն	114.5	110.6	120.1	127.9	128.7	16.7	22.3	23.9	17.2	23.4	177.8	241.7	284.7	216.7	291.6
կարտոֆիլ	34.2	31.8	30.5	32.3	35.7	87.3	114.6	122.8	157.2	161.5	290.3	363.8	374.3	507.5	576.4
բանջարանոցային մշակաբույսեր	20.0	19.8	20.2	23.1	22.3	189.1	224.2	232.3	245.7	266.3	375.7	456.0	466.0	569.4	600.8
բոստանային մշակաբույսեր	3.4	3.3	3.8	4.1	4.0	156.1	165.1	232.9	284.4	280.2	52.8	54.8	89.7	115.4	112.9
պտուղ և հատապտուղ	22.8	22.7	22.8	25.7	34.7	58.8	47.6	39.7	48.1	39.1	128.5	102.4	82.6	103.1	113.7
խաղող	15.0	14.8	13.0	13.0	14.9	78.0	81.4	82.8	71.4	108.9	115.8	116.5	104.0	81.6	148.9

** Այստեղ և հետայսու բերքատվությունը հաշվարկված է հավաքված տարածության նկատմամբ:

Աղյուսակ 3.2.

Հացահատիկային մշակաբույսերի ցանքատարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Ցանքատարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
ՀՀ ընդամենը	**181069**	**203378**	**191867**	**200818**	**206767**	**13.7**	**18.6**	**21.9**	**15.8**	**22.8**	**224.8**	**367.3**	**415.5**	**310.0**	**456.9**
ք. Երևան	351	351	360	358	375	37.0	34.8	23.9	30.2	30.7	1.3	1.2	0.9	1.1	1.2
Արագածոտն	20424	20162	19094	21791	22061	5.8	14.8	17.3	12.8	23.3	10.5	29.1	33.0	27.8	51.3
Արարատ	13728	13913	13038	11849	12497	32.4	28.3	30.8	31.0	36.1	44.5	39.4	40.2	36.7	45.1
Արմավիր	20114	20444	20619	18597	18728	32.1	35.1	36.4	31.2	33.0	64.6	71.8	74.9	58.0	61.0
Գեղարքունիք	36392	42706	33127	40842	43918	6.0	12.0	19.5	15.4	21.8	15.5	51.2	64.6	61.2	95.6
Լոռի	10889	14265	16269	14785	14740	10.9	25.8	18.0	11.2	18.6	11.4	36.7	28.8	15.4	25.0
Կոտայք	14676	14823	12850	14539	14900	7.0	10.7	13.3	8.7	18.3	10.2	15.8	17.1	12.6	27.1
Շիրակ	38119	42028	44173	43027	44399	10.2	19.5	21.8	10.2	20.8	36.9	80.9	93.6	42.1	82.1
Սյունիք	16011	22125	17885	20545	21121	11.9	9.8	18.9	14.8	20.2	18.9	18.7	33.9	30.5	42.7
Վայոց ձոր	3517	3439	3208	3135	3254	9.6	10.5	16.1	12.4	15.5	2.4	2.0	5.2	3.7	5.1
Տավուշ	6848	9122	11244	11350	10774	13.1	22.5	21.1	18.7	19.5	8.6	20.5	23.3	20.8	20.7

Աղյուսակ 3.3.

Ցորենի ցանքատարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Ցանքատարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
ՀՀ ընդամենը	**114487**	**110629**	**120135**	**127897**	**128705**	**16.7**	**22.3**	**23.9**	**17.2**	**23.4**	**177.8**	**241.7**	**284.7**	**216.7**	**291.6**
ք. Երևան	336	318	263	358	343	37.8	35.3	24.0	30.2	31.5	1.3	1.1	0.6	1.1	1.1
Արագածոտն	8096	6405	7669	9084	10211	7.9	15.9	20.8	15.6	22.6	5.6	10.1	15.9	14.1	23.1
Արարատ	13098	12798	12284	11157	11383	32.3	28.6	30.8	31.3	35.1	42.4	36.6	37.9	34.9	40
Արմավիր	19141	19728	18997	16990	17259	32.3	35.2	37.6	31.0	30.3	61.8	69.4	71.4	52.6	51.5
Գեղարքունիք	16264	12775	11940	18071	16060	7.3	12.8	19.9	17.1	22.3	8.6	16.4	23.7	30.8	35.8
Լոռի	7662	9574	12839	11735	12294	12.2	30.5	18.5	11.1	18.7	9.1	29.3	23.5	12.3	20.8
Կոտայք	10034	8634	8760	9765	10173	7.8	12.2	14.2	9.1	19.3	7.9	10.4	12.4	8.9	19.5
Շիրակ	22986	20597	24850	25528	26123	10.0	21.4	23.8	11.5	23.3	21.8	43.9	57.7	28.4	54.7
Սյունիք	10058	12644	12612	15318	15836	13.7	11.0	20.3	15.1	20.7	13.6	12.8	25.6	23.1	32.8
Վայոց ձոր	2993	2104	2738	2500	2500	9.9	9.9	17.0	12.7	15.5	2.0	1.4	4.7	3	3.9
Տավուշ	3819	5052	7183	7391	6523	9.7	20.6	16.1	10.4	13.0	3.7	10.3	11.3	7.5	8.4

Աղյուսակ 3.4.

Կարտոֆիլի ցանքատարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Ցանքատարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց /հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
ՀՀ ընդամենը	**34202**	**31752**	**30485**	**32286**	**35734**	**87.3**	**114.6**	**122.8**	**157.2**	**161.5**	**290.3**	**363.8**	**374.3**	**507.5**	**576.4**
ք. Երևան	114	109	106	104	83	117.5	172.5	162.8	148.2	132.5	2.0	1.9	1.7	1.5	1.1
Արագածոտն	2147	1963	1700	1850	1960	103.8	124.9	167.8	174.6	208.4	22.0	24.4	28.5	32.3	40.8
Արարատ	1091	904	981	955	910	187.0	213.1	238.5	249.2	279.0	20.4	19.3	23.4	23.8	25.4
Արմավիր	1522	1267	1559	1854	1822	191.0	186.0	280.4	231.3	313.2	29.1	23.6	43.7	42.9	57.1
Գեղարքունիք	9933	10484	11786	13050	15042	96.1	122.1	122.1	159.3	169.5	86.9	127.9	143.9	207.9	254.9
Լոռի	10017	8162	6434	6259	6966	65.4	98.1	73.5	119.8	80.0	65.3	80.0	47.3	75.0	55.4
Կոտայք	1461	1229	1121	1206	999	50.6	137.2	145.2	213.2	219.9	7.4	16.9	16.3	25.7	22.0
Շիրակ	2841	2528	1995	2452	3335	79.2	98.2	129.0	163.0	180.8	22.3	24.8	25.8	40.0	60.3
Սյունիք	1985	2041	1972	1986	1987	110.4	112.3	131.2	130.8	163.2	21.9	22.9	25.9	26.0	32.4
Վայոց ձոր	236	255	225	261	213	80.3	114.5	164.2	176.6	184.3	1.9	2.9	3.7	4.6	3.9
Տավուշ	2855	2810	2606	2309	2417	38.9	68.3	54.4	120.5	95.7	11.1	19.2	14.1	27.8	23.1

Աղյուսակ 3.5.

Բանջարանոցային մշակաբույսերի ցանքատարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Ցանքատարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
ՀՀ ընդամենը	**20017**	**19839**	**20222**	**23132**	**22245**	**189.1**	**224.2**	**232.3**	**245.7**	**266.3**	**375.7**	**456.0**	**466.0**	**569.4**	**600.8**
ք. Երևան	465	492	343	426	539	161.7	154.6	166.2	145.1	122.7	7.5	7.6	5.7	6.2	6.6
Արագածոտն	1178	1063	968	1174	1101	93.7	113.1	135.2	179.2	176.5	11.0	11.9	13.1	21.0	19.4
Արարատ	4225	4229	4773	6158	5661	281.1	318.6	319.9	358.4	363.8	118.8	134.7	152.6	221.4	206.5
Արմավիր	6206	6036	6331	7309	6917	254.0	276.9	282.6	260.8	327.5	157.6	178.6	178.9	192.8	238.5
Գեղարքունիք	1429	1280	1466	1498	1603	142.4	220.7	243.9	235.1	241.1	20.4	28.3	35.7	35.2	38.7
Լոռի	1292	1304	1329	1342	1271	76.9	124.7	90.9	164.4	123.3	9.5	16.3	12.1	21.1	14.7
Կոտայք	1612	1618	1561	1367	1356	114.0	165.7	178.1	158.4	181.4	18.4	26.8	26.6	21.6	24.6
Շիրակ	1251	1344	1113	1236	1399	112.3	215.9	164.0	181.8	189.5	13.1	28.9	18.3	22.3	25.7
Սյունիք	838	920	910	952	957	137.0	131.1	149.3	150.5	148.6	11.4	12.1	13.6	14.3	14.2
Վայոց ձոր	506	492	411	501	461	99.1	73.9	110.7	119.0	122.7	5.0	3.6	4.6	6.0	5.7
Տավուշ	1015	1061	1017	1169	980	29.8	67.8	51.7	64.1	65.7	3.0	7.2	4.8	7.5	6.2

Աղյուսակ 3.6.

Բոստանային մշակաբույսերի ցանքատարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Ցանքատարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
ՀՀ ընդամենը	**3386**	**3333**	**3853**	**4058**	**4034**	**156.1**	**165.1**	**232.9**	**284.4**	**280.2**	**52.8**	**54.8**	**89.7**	**115.4**	**112.9**
ք. Երևան	4	3	4	4	9	187.5	185.0	175.0	175.0	138.9	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Արագածոտն	109	116	81	187	144	40.2	34.2	53.2	88.6	100	0.4	0.3	0.4	1.7	1.5
Արարատ	488	542	842	792	900	188.2	178.5	234.7	331.1	313.2	9.2	9.7	19.7	26.2	28.2
Արմավիր	2696	2570	2811	2985	2887	158.8	172.4	243.2	289.1	284.8	42.8	44.3	68.4	86.3	82.2
Գեղարքունիք	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
Լոռի	7	8	11	6	10	23.6	51.6	18.5	40.8	76.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Կոտայք	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	--
Շիրակ	-	5	-	-	-	-	102.0	-	-		-	0.1	-	-	
Սյունիք	3	3	8	2	1	79.3	112.0	194.4	150.0	238.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0
Վայոց ձոր	33	30	28	28	15	48.5	31.3	104.5	118.6	87.3	0.2	0.1	0.3	0.3	0.2
Տավուշ	46	56	68	54	68	30.5	37.0	94.8	145.5	108.2	0.1	0.2	0.6	0.8	0.7

Աղյուսակ 3.7.

Պտղի և հատապտղի տարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Տարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
ՀՀ ընդամենը	**22796**	**22656**	**22839**	**25735**	**34725**	**58.8**	**47.6**	**39.7**	**48.1**	**39.1**	**128.5**	**102.4**	**82.6**	**103.1**	**113.7**
ք. Երևան	890	890	766	839	1297	33.7	19.8	12.9	28.0	6.0	2.9	1.7	1.0	2.3	0.7
Արագածոտն	3444	3467	3013	3301	5095	46.5	69.2	55.2	91.5	87.6	16.0	24.0	16.6	28.4	40.3
Արարատ	3715	3777	3773	5031	6105	84.6	77.3	62.1	32.5	45.9	27.4	24.6	19.5	13.8	22.3
Արմավիր	4060	4010	4218	5846	7169	123.2	58.1	52.3	35.3	20.7	46.7	22.1	17.5	10.8	10.8
Գեղարքունիք	1168	1168	1210	1168	1402	31.0	37.3	63.1	94.0	79.0	3.6	4.4	7.6	11.0	10.2
Լոռի	1528	1567	1698	1011	2475	41.9	18.6	7.9	64.3	5.5	5.6	2.4	1.2	6.5	1.1
Կոտայք	3348	3053	3010	3445	4088	25.8	40.1	42.4	55.5	54.9	8.7	12.2	12.5	18.3	19.8
Շիրակ	202	215	316	319	438	32.4	33.0	35.2	37.3	59.1	0.6	0.7	1.0	1.0	2.6
Սյունիք	2292	2338	2608	2517	2695	41.2	17.0	12.0	13.5	1.1	9.3	3.9	3.1	3.2	0.3
Վայոց ձոր	1106	1106	1158	1226	1880	47.0	46.3	17.1	16.2	17.4	5.2	4.8	1.9	1.9	2.9
Տավուշ	1043	1065	1069	1032	2081	23.8	14.7	7.6	61.0	16.2	2.5	1.6	0.7	5.9	2.7

Աղյուսակ 3.8.

Խաղողի տարածությունները, միջին բերքատվությունը և համախառն բերքը *

	Տարածությունները (հա)					Բերքատվությունը (ց/հա)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա)				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
ՀՀ ընդամենը	**15027**	**14843**	**12997**	**13054**	**14856**	**78.0**	**81.4**	**82.8**	**71.4**	**108.9**	**115.8**	**116.5**	**104.0**	**81.6**	**148.9**
ք. Երևան	618	618	506	556	637	63.0	49.1	43.5	17.6	46.0	3.9	3.0	2.2	0.9	2.9
Արագածոտն	2298	2403	1336	1479	1846	26.7	21.2	40.2	9.5	38.3	6.1	5.1	5.3	1.4	7.0
Արարատ	3715	3856	3630	3407	4065	132.0	116.8	118.5	146.8	157.7	45.8	39.9	40.0	45.1	56.2
Արմավիր	5698	5342	4943	5123	5386	84.6	106.6	110.7	62.6	146.3	47.9	56.1	53.3	24.0	71.2
Գեղարքունիք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի	69	69	68	66	65	37.5	38.1	8.0	52.6	10.0	0.3	0.3	0.1	0.3	0.0
Կոտայք	676	626	533	496	494	15.0	11.5	6.7	3.6	20.4	1.0	0.7	0.4	0.2	1.0
Շիրակ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք	128	98	123	117	185	41.3	76.8	39.1	34.7	13.5	0.5	0.7	0.5	0.4	0.3
Վայոց ձոր	556	582	675	577	849	71.9	46.7	17.2	14.0	46.1	4.0	2.7	1.0	0.8	3.2
Տավուշ	1269	1249	1183	1233	1329	49.9	63.9	10.1	68.7	53.6	6.3	8.0	1.2	8.5	7.1

Աղյուսակ 3.9.

Խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ*

գլուխ

	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	**497306**	**514244**	**535784**	**565844**	**573260**
ք. Երևան	2447	2380	2590	2588	3353
Արագածոտն	55656	56800	63207	66502	67612
Արարատ	37376	42683	42741	45656	43102
Արմավիր	37367	35244	37145	39311	40728
Գեղարքունիք	87728	95419	96002	104018	100776
Լոռի	56269	56034	59380	64102	65967
Կոտայք	47664	48318	51555	53763	55759
Շիրակ	71428	77687	79908	84344	88982
Սյունիք	42892	42046	45790	49509	49889
Վայոց ձոր	21315	20403	19900	20418	20895
Տավուշ	37164	37230	37566	35633	36197

Աղյուսակ 3.10.

Կովերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ*

գլուխ

	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	**264920**	**270107**	**280764**	**290995**	**290069**
ք.Երևան	1526	1306	1435	1658	2084
Արագածոտն	30578	30597	32508	35251	34879
Արարատ	18513	21023	21028	21524	19826
Արմավիր	19050	17441	18378	18450	18239
Գեղարքունիք	45472	49613	49893	52775	51291
Լոռի	31415	31813	33208	35131	34759
Կոտայք	27993	26601	28314	28932	28985
Շիրակ	37599	38545	41875	43368	45916
Սյունիք	22771	23059	23848	25129	25270
Վայոց ձոր	10553	10630	10795	10281	10129
Տավուշ	19450	19479	19482	18496	18691

Աղյուսակ 3.11.

Խոզերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ*

գլուխ

	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	**68912**	**97884**	**111031**	**85393**	**89082**
ք. Երևան	2243	2993	1862	2094	2342
Արագածոտն	3644	5830	6026	4048	3765
Արարատ	5343	9430	9244	9021	8733
Արմավիր	8569	11092	9661	9289	9490
Գեղարքունիք	4635	7299	7467	6512	6005
Լոռի	10551	13813	17044	10398	10750
Կոտայք	4989	8984	12320	9828	11389
Շիրակ	7141	13728	19846	11042	11857
Սյունիք	3711	4244	4225	4202	4450
Վայոց ձոր	685	961	1240	570	782
Տավուշ	17401	19510	22096	18389	19519

Աղյուսակ 3.12.

Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ*

գլուխ

	2001	2002	2003	2004	2005
ՀՀ ընդամենը	539992	592086	602560	628475	603252
ք. Երևան	2691	3085	3898	3900	3408
Արագածոտն	77130	86476	87067	90122	87587
Արարատ	61985	73426	76653	83621	76554
Արմավիր	41628	39119	39784	44807	49724
Գեղարքունիք	94569	99802	100739	105178	99719
Լոռի	36507	39069	40077	43388	41535
Կոտայք	50968	61959	64514	64450	59893
Շիրակ	55558	67287	67355	74373	72604
Սյունիք	55548	57088	60785	62991	60786
Վայոց ձոր	30243	31553	30154	29073	26765
Տավուշ	33165	33222	31534	26572	24677

Աղյուսակ 3.13.

Կենդանական ծագման գյուղատնտեսական մթերքի արտադրությունն ըստ մարզերի

	Իրացվել է անասուն և թռչուն սպանդի համար (կենդանի քաշով հազ. տոննա[1])						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
						I եռամսյակ	II եռամսյակ
ՀՀ ընդամենը	**88.8**	**86.8**	**89.0**	**92.0**	**94.6**	**17.7**	**20.4**
ք. Երևան	0.8	0.7	1.7	1.4	0.4	0.1	0.1
Արագածոտն	10.7	10.3	9.1	9.5	10.3	1.9	2.2
Արարատ	6.1	6.1	7.3	8.0	8.4	1.6	1.7
Արմավիր	6.2	6.1	7.9	8.4	10.0	2.2	2.4
Գեղարքունիք	14.4	14.3	14.3	14.4	14.9	2.7	3.2
Լոռի	10.8	10.6	8.5	9.0	9.5	1.7	2.1
Կոտայք	7.3	7.8	10.9	11.0	9.8	1.8	2.1
Շիրակ	12.0	11.6	13.2	13.4	13.1	2.4	2.8
Սյունիք	8.0	7.7	6.6	7.0	7.7	1.4	1.6
Վայոց ձոր	4.6	4.3	3.2	3.3	3.3	0.6	0.7
Տավուշ	7.9	7.3	6.3	6.6	7.2	1.3	1.5
	Կաթ (հազ. տոննա)						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
						I եռամսյակ	II եռամսյակ
ՀՀ ընդամենը	**452.1**	**465.3**	**489.5**	**513.7**	**555.2**	**77.3**	**225.4**
ք. Երևան	3.3	3.3	3.1	3.4	3.6	0.6	1.3
Արագածոտն	55.0	56.3	55.3	59.4	64.1	8.9	26.0
Արարատ	30.5	32.0	38.1	38.4	41.4	5.8	16.8
Արմավիր	30.3	32.2	31.1	33.2	35.9	5.0	14.6
Գեղարքունիք	78.6	80.0	89.9	91.5	98.7	13.8	40.0
Լոռի	55.1	56.3	54.6	60.4	65.4	9.1	26.4
Կոտայք	42.0	43.3	48.9	52.8	56.9	7.9	23.3
Շիրակ	61.9	63.3	72.6	76.6	83.0	11.5	33.8
Սյունիք	39.8	40.9	41.9	43.4	47.1	6.5	19.2
Վայոց ձոր	21.3	22.3	19.0	19.4	21.0	2.9	8.5
Տավուշ	34.3	35.4	35.0	35.2	38.1	5.3	15.5
	Ձու (մլն. հատ)						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
						I եռամսյակ	II եռամսյակ
ՀՀ ընդամենը	**385.4**	**448.3**	**477.7**	**502.2**	**563.0**	**109.2**	**153.6**
ք. Երևան	35.5	38.3	52.3	55.5	46.9	11.8	10.1
Արագածոտն	26.8	21.2	22.5	26.2	27.3	4.2	8.7
Արարատ	24.5	30.3	31.7	38.8	41.4	6.6	13.7
Արմավիր	42.5	35.4	32.3	37.4	39.9	6.6	12.8
Գեղարքունիք	21.6	32.3	30.7	35.2	41.0	6.7	13.8
Լոռի	17.5	16.8	17.1	23.0	29.2	4.4	8.4
Կոտայք	116.0	198.6	211	200.6	251.6	54.5	57.6
Շիրակ	31.4	30.1	32.5	35.2	38.1	6.2	12.9
Սյունիք	23.1	14.2	13.7	15.1	14.6	2.4	4.9
Վայոց ձոր	22.5	8.9	10.5	11.6	12.5	2.5	3.7
Տավուշ	24.0	22.2	23.4	23.6	20.5	3.3	7.0

[1] *Ներառյալ ներքին սպառումը*

Ագրոօդերևութաբանական տեղեկատվություն
(2005թ. ապրիլ- հունիս)

Ապրիլին օդի ամսական միջին ջերմաստիճանը հանրապետության տարածքի գերակշիռ մասում նորմայից բարձր էր 1-2 աստիճանով: Արարատյան դաշտում և Սյունիքի հովիտներում գրանցված առավելագույն ջերմաստիճան +30…+33 էր, Տավուշում, Լոռիում, Սյունիքի նախալեռներում` +27…+29, իսկ լեռնային շրջաններում` +22...+26: Դրա հետ մեկտեղ լեռնային շրջաններում և Լոռիում օդի նվազագույն ջերմաստիճան հասավ -10…-15, Աշոցքում` -17, Սյունիքում` -2…-7, Արարատյան դաշտում, Տավուշում -1…-3 աստիճան: Ամսական տեղումների քանակը շրջանների մեծ մասում բարձր էր նորմայից և կազմեց նորմայի 110-150%-ը, միայն Գեղարքունիքում և Սյունիքում այն ցածր էր նորմայից (Գեղարքունիքում` 65-90%, Սյունիքում` 25-55%, Սիսիանում` 90%) :

Ապրիլին եղանակային պայմանները նպաստավոր էին ինչպես պտղատու այգիների փոշոտման, բողբոջման և ծաղկման, այնպես էլ աշնանացան մշակաբույսերի վեգետացիայի և թփակալման համար: Ամսվա եղանակային պայմանները բարենպաստ էին նաև գյուղատնտեսական աշխատանքների համար` բացառությամբ առանձին օրերի, երբ գրանցված ցածր ջերմաստիճանները և տեղումները (որոշ լեռնային շրջաններում ձյան տեսքով) դժվարեցրին դրանց կատարումը:

Մայիսին օդի ամսական միջին ջերմաստիճանը նորմայի սահմաններում էր: Օդի առավելագույն բարձր ջերմաստիճանը Սյունիքի հովիտներում, Արարատյան դաշտում հասավ +27...+32, Լոռիում, Սյունիքի նախալեռներում և Տավուշում` +23…+26, լեռնային շրջաններում` +18…+22 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճանը գրանցվեց Լոռիում և առանձին լեռնային շրջաններում (0…-4) : Տավուշում այն հասավ 0…+6, Սյունիքի նախալեռներում` +2…+6, Արարատյան դաշտում և Սյունիքի հովիտներում` +5…+8 աստիճան: Ամսական տեղումների քանակը նորմայից ավել էր, Սյունիքում այն կազմեց նորմայի 120-160%-ը, Վայոց Ձորում, Արարատյան դաշտում և նրա նախալեռներում 110-140%, Շիրակում, Տավուշում, Լոռիում, Գեղարքունիքում, Կոտայքում և Արագածոտնում 100-120%: Դա իր բացասական ազդեցությունն ունեցավ հանրապետությունում շարունակվող գյուղատնտեսական աշխատանքների վրա և իջեցրեց պրոֆիլակտիկ միջոցառումների արդյունավետությունը:

Մայիսին եղանակային պայմանները հիմնականում բարենպաստ էին բազմամյա մշակաբույսերի համար, բացառությամբ Արմավիրի մարզի առանձին գյուղերի, որտեղ դիտված կարկուտը վնաս պատճառեց պտղատուներին և խաղողին:

Հունիսին օդի ամսական միջին ջերմաստիճանը նորմայի սահմաններում էր: Առավելագույն ջերմաստիճանը գրանցվեց Արարատյան դաշտում, Սյունիքի հովիտներում (+34..+36): Տավուշում, Լոռիում, լեռնային շրջաններում և Սյունիքի նախալեռներում այն հասավ +26…+28 աստիճան: Լեռնային շրջաններում գրանցված նվազագույն ջերմաստիճանը -2…+4 էր, Լոռիում` +1…+5, Տավուշում, Սյունիքի նախալեռներում` +6…+11, Արարատյան դաշտում և Սյունիքի հովիտներում` +9…+10 աստիճան: Ամսական տեղումների քանակը հանրապետության գերակշիռ մասում գերազանցեց ամսական նորման և կազմեց 100-150% (Արտաշատում 220%), իսկ առանձին շրջաններում դիտվեց կարկուտ: Փոխարենը Սյունիքում, Վայոց Ձորում ամսական տեղումների քանակը պակաս էր նորմայից և կազմեց նորմայի 48-75%-ը:

Ամսվա եղանակային պայմանները ոչ միշտ էին նպաստավոր գյուղատնտեսական աշխատանքների կատարման համար, պայմանավորված հաճախակի դիտվող տեղումներով և ուժեղ քամու առկայությամբ: Հովտային շրջաններում սկսվեց կորիզավոր պտղատուների բերքահավաքը: Ջերմային պայմանները նպաստավոր էին պտղատուների մոտ շաքարային նյութերի կուտակման համար:

Աղյուսակ 3.14.

Պարենամթերքի ներմուծում

տոննա

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
						I եռամսյակ	II եռամսյակ
Ցորեն	375220.8	295877.6	326784.8	303946.8	384607.9	74500.9	62729.7
Ալյուր	36156.8	24663.6	14180.9	6096.7	14596.9◊	735.4	301.1
Բրինձ	11843.3	11078	14310.6	15685.7	14494.8◊	2565.4	3631.0
Մակարոնեղեն	7789.3	1494.8	1255.3	2021.6	2835.5◊	629.1	852.2
Շաքար	69422.6	73485.8	68400.2	86963.1	74875. 5◊	15310.4	33654.2
Բուսական յուղ	11648.5	13050.2	12152.8	18309.3	13220.4◊	4631.3	3802.6
Ձու	1899.2	529	88.8	8.6	44.7	17.5	16.800
Թռչնի միս	13893.5	13043.4	11897.8	12377.9	10019.2◊	2557.2	3777.6
Տավարի միս	6560.3	7319.4	7789.5	9658.4	10863.2	2864.5	1731.7
Խոզի միս	844.3	596.8	705.4	964.5	2134.9	430.3	750.1
Կաթ (բոլոր տեսակները)	1886.1	1467.3	2077.9	3575.9	3866.5◊	365.8	1123.2
Կարագ	3778.5	3829.8	3303.4	3644.6	5268.4◊	698.6	1165.9
Պանիր	190.6	158.6	180.2	253.5	493.5◊	119.8	112.2
Բանջարեղեն	3976.2	7511.4	7121.1	8669.1	9004.3◊	2219.4	2969.2
որից՝ կարտոֆիլ	390.0	2289,6	1927.0	2858.7	1553.3	-	915.1
Միրգ (ներառյալ ընկուզապտուղներ)	7520.1	8436.6	9193.7	12584.5	17167.9◊	5550.3	3458.1
որից՝ խաղող	851.1	1023.9	930.1	1256.2	894.5◊	22.0	43.9
բոստանային մշակաբույսեր	221.0	171.3	225.7	267.2	313.6◊	0.0	7.7

Աղյուսակ 3.15.

Պարենամթերքի արտահանում

տոննա

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
						I եռամսյակ	II եռամսյակ
Կոնյակ[1]	4072.5	7367.2	10024.0	12118	10824.0◊	3016.9	4252.0
Գինի	487	1581.4	605.6	362.3	382.6◊	45.0	149.8
Հանքային ջուր	917.3	2124.3	2339.5	3816.1	4520.1◊	1374.0	1559.8
Միրգ (ներառյալ ընկուզապտուղներ)	5005.3	981.9	3307.9	3978.0	2497.2◊	12.0	1327.9
որից՝խաղող	1288	873.8	560.9	1003.7	324.8◊	-	-
Պանիր	0.1	41.1	96.2	1002.6	1026.3◊	327.1	439.1
Ձու	155.1	711.6	781.4	1196.9	2703.2	274.3	301.4

Աղյուսակ 3.16

Մարդասիրական օգնություն

տոննա

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
						I եռամսյակ	II եռամսյակ
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	837	36.7	14.3	98.7	10.6	0.0	0.0
Բուսական ծագման արտադրանք	66196	43327.6	2379.8	443.3	5392.7	473.7	15.6
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր ու ճարպեր	2019	181.7	2.4	1.5	4.8	3.9	0.0
Պատրաստի սննդի արտադրանք	1409	526.9	56.2	166.0	136.5	4.2	5.1

[1] *Մինչև 2004թ. տվյալները ներկայացված են առանց քաղաքացիների կողմից իրականացվող առևտրի:*

Աղյուսակ 3.17.

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2002թ

հազ.տոննա

	Պահուստներ տարվա սկզբում	Արտադրություն	Ներմուծում[1]	**Ամբողջական առաջարկ**	Սննդի օգտագործում	Անասնակեր	Կորուստներ	Սերմացու	Արտահանում[1]	Այլ օգտագործում	Պահուստներ տարվա վերջում	**Օգտագործում**	Ինքնաբավության աստիճան, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով		
														կգ/տարի	գր/օր	կկալ/օր
Ցորեն	54.0	284.7	347.7	**686.4**	453.9	80.4	10.3	36.0	2.1	0.0	103.7	**686.4**	45.2	151.2	414.2	1325.6
Կարտոֆիլ[◊]	272.3	374.3	1.9	**648.5**	135.0	68.0	36.6	121.9	0.0	0.0	287.0	**648.5**	99.5	45.0	123.2	92.4
Բանջարեղեն[◊]	185.7	713.7	7.1	**906.5**	559.7	11.3	14.7	0.7	22.5	0.0	297.6	**906.5**	102.2	186.4	510.8	154.3
Միրգ (բացի խաղողից)	6.0	82.6	9.4	**98.0**	79.9	0.0	7.8	-	4.7	0.0	5.6	**98.0**	94.6	26.6	72.9	109.4
Հատիկաընդեղային մշակաբույսեր	0.8	3.5	4.0	**8.3**	6.9	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	0.8	**8.3**	46.7	2.3	6.3	18.2
Բուսական յուղ	1.1	1.2	12.4	**14.7**	13.4	-	0.2	-	0.0	0.0	1.1	**14.7**	8.8	4.5	12.2	80.7
Շաքար	3.2	0.0	69.9	**73.1**	68.4	-	1.1	-	0.6	0.0	3.0	**73.1**	0.0	22.8	62.4	241.0
Ձու	0.3	26.3	0.1	**26.7**	23.3	0.0	1.4	0.9	0.8	0.0	0.3	**26.7**	102.7	7.7	21.3	11.3
Կաթ (բացի կարագից)	45.9	489.5	10.6	**546.0**	434.4	49.0	21.8	-	0.8	0.0	40.0	**546.0**	98.0	144.7	396.4	158.6
Տավարի միս	0.8	29.6	8.8	**39.2**	37.8	0.0	0.5	-	0.1	0.0	0.8	**39.2**	77.3	12.6	34.5	62.1
Խոզի միս	0.2	10.3	3.8	**14.3**	13.8	0.0	0.2	-	0.0	0.0	0.3	**14.3**	73.1	4.6	12.6	26.4
Ոչխարի և այծի միս	0.1	5.9	0.0	**6.0**	5.8	0.0	0.1	-	0.0	0.0	0.1	**6.0**	100.0	1.9	5.3	8.5
Հավի միս	0.4	4.4	12.8	**17.6**	17.1	0.0	0.1	-	0.0	0.0	0.4	**17.6**	25.6	5.7	15.6	16.7
Խաղող	2.2	104.0	3.6	**109.8**	101.5	0.0	5.0	-	0.6	0.0	2.7	**109.8**	97.2	2.3	6.3	4.2
ԸՆԴԱՄԵՆԸ																*2309.4*[◊]

Այստեղ և հետայսու պարենային հաշվեկշիռներում`

-*ցորենի* ցուցանիշը ներառում է ցորենի, ինչպես նաև ալյուրի, մակարոնեղենի, էթիլային սպիրտի և այլ հացամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած ցորենի,

-*բանջարեղենի* ցուցանիշը ներառում է թարմ, չորացված և պահածոյացված բանջարեղենի (կաղամբ բոլոր տեսակի, վարունգ, լոլիկ, սեղանի ճակնդեղ, գլուխ սոխ, սխտոր և այլն) տվյալները,

-*մրգի* ցուցանիշը ներառում է թարմ, չորացրած և պահածոյացված մրգի (հնդավորներ, կորիզավորներ, մերձարևադարձային, արևադարձային և այլն) տվյալները,

-*հատիկաընդեղային մշակաբույսերի* ցուցանիշը ներառում է լոբու, ոսպի և այլ լոբազգիների տվյալները,

-*բուսական յուղի* ցուցանիշը ներառում է սոյայի, գետնընկույզի, ձիթապտղի, արմավենու, արևածաղկի և այլ ձեթերի տվյալները,

-*ձվի* ցուցանիշը ներառում է կճեպով ձվի, ինչպես նաև ձվի փոշու տվյալները պայմանականորեն վերածած ձվի,

-*կաթի* ցուցանիշը ներառում է թարմ կաթի, ինչպես նաև կաթի փոշու, մածունի, թթվասերի, կաթնաշոռի, պանրի և այլ կաթնամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ կաթի,

-*տավարի, խոզի, ոչխարի և այծի, հավի մսի* ցուցանիշները ներառում են սպանդային քաշով մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով մսի,

-*խաղողի* ցուցանիշը ներառում է խաղողի, ինչպես նաև չամիչի տվյալները պայմանականորեն վերածած խաղողի:

[1] *Առանց «ՀՀ Մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:*

Աղյուսակ 3.18.

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2003թ.

հազ.տոննա

	Պահուստներ տարվա սկզբում	Արտադրություն	Ներմուծում[1]	**Ամբողջական առաջարկ**	Սննդի օգտագործում	Անասնակեր	Կորուստներ	Սերմացու	Արտահանում[1]	Այլ օգտագործում	Պահուստներ տարվա վերջում	**Օգտագործում**	Ինքնաբավության աստիճան, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով		
														կգ/տարի	գր/օր	կկալ/օր
Ցորեն	103.7	216.7	316.3	**636.7**	469.9	80.8	9.6	38.2	0.3	0.0	37.9	**636.7**	40.7	156.5	428.8	1372.3
Կարտոֆիլ◊	287.0	507.5	2.9	**797.4**	144.5	70.2	45.1	129.1	0.0	0.0	408.5	**797.4**	99.4	48.1	131.9	98.9
Բանջարեղեն◊	297.6	684.8	11.9	**994.3**	668.6	13.3	17.9	0.8	28.7	0.0	265.0	**994.3**	102.5	222.7	610.2	159.3
Միրգ (բացի խաղողից)	5.6	103.1	14.0	**122.7**	100.5	0.0	9.4	-	7.4	0.0	5.4	**122.7**	94.0	33.4	91.7	134.0
Հատիկաընդեղային մշակաբույսեր	0.8	4.7	3.1	**8.6**	7.1	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	0.9	**8.6**	60.2	2.3	6.4	11.2
Բուսական յուղ	1.1	2.1	18.6	**21.8**	19.4	-	0.3	-	0.4	0.0	1.7	**21.8**	10.3	6.5	17.7	116.8
Շաքար◊	3.0	0.0	89.3	92.3	86.3	-	1.4	-	0.8	0.0	3.8	**92.3**	0.0	28.7	78.7	304.0
Ձու	0.3	27.6	0.1	**28.0**	24.2	0.0	1.4	0.9	1.2	0.0	0.3	**28.0**	104.2	8.1	22.1	11.7
Կաթ (բացի կարագից)	40.0	513.7	16.7	**570.4**	453.6	51.4	22.8	-	8.5	0.0	34.1	**570.4**	98.4	151.1	414.0	165.6
Տավարի միս	0.8	29.9	10.4	**41.1**	39.2	0.0	0.5	-	0.7	0.0	0.7	**41.1**	75.5	13.1	35.8	64.4
Խոզի միս	0.3	11.5	6.2	**18.0**	17.4	0.0	0.2	-	0.1	0.0	0.3	**18.0**	65.3	5.8	16.0	33.4
Ոչխարի և այծի միս	0.1	6.2	0.0	**6.3**	6.1	0.0	0.1	-	0.0	0.0	0.1	**6.3**	100.0	2.0	5.6	8.9
Հավի միս	0.4	5.0	13.0	**18.4**	17.9	0.0	0.1	-	0.1	0.0	0.3	**18.4**	27.9	6.0	16.3	17.5
Խաղող	4.7	81.6	4.8	**91.1**	83.0	0.0	4.1	-	1.0	0.0	3.0	**91.1**	95.5	2.5	6.8	4.6
ԸՆԴԱՄԵՆԸ																*2502.6*◊

[1] *Առանց «ՀՀ Մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:*

Աղյուսակ 3.19.

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2004թ

հազ.տոննա

	Պահուստներ տարվա սկզբում	Արտադրություն	Ներմուծում[1]	**Ամբողջական առաջարկ**	Սննդի օգտագործում	Անասնակեր	Կորուստներ	Սերմացու	Արտահանում[1]	Այլ օգտագործում	Պահուստներ տարվա վերջում	**Օգտագործում**	Ինքնաբավության աստիճան, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով		
														կգ/տարի	գր/օր	կկալ/օր
Ցորեն	37.9	291.6	410.3	**739.8**	508.8	95.9	11.7	38.5	0.9	0.0	84.0	**739.8**	41.6	169.5	464.3	1485.9
Կարտոֆիլ◊	408.5	576.4	1.6	**986.5**	179.3	144.3	65.2	142.9	0.0	0.0	454.8	**986.5**	99.7	59.7	163.6	122.7
Բանջարեղեն◊	265.0	713.6	12.5	**991.1**	648.4	14.3	18.7	0.8	28.0	0.0	280.9	**991.1**	102.2	216.0	591.8	174.8
Միրգ (բացի խաղողից)	5.4	113.7	22.8	**141.9**	116.3	0.0	10.5	-	5.0	0.0	10.1	**141.9**	86.5	38.7	106.1	131.4
Հատիկաընդեղային մշակաբույսեր	0.9	5.2	3.0	**9.1**	7.6	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	0.9	**9.1**	63.4	2.5	6.9	21.9
Բուսական յուղ	1.7	0.4	13.7	**15.8**	14.4	-	0.2	-	0.1	0.0	1.1	**15.8**	2.9	4.8	13.1	86.7
Շաքար	3.8	0.7	78.3	**82.8**	77.7	-	1.2	-	0.5	0.0	3.4	**82.8**	0.9	25.9	70.9	273.7
Ձու	0.3	31.0	0.3	**31.6**	25.8	0.0	1.6	1.1	2.7	0.0	0.4	**31.6**	108.4	8.6	23.5	12.5
Կաթ (բացի կարագից)	34.2	555.2	19.9	**609.3**	482.4	55.5	24.4	-	8.6	0.0	38.4	**609.3**	98.0	160.7	440.3	176.1
Տավարի միս	0.7	33.4	12.7	**46.8**	44.8	0.0	0.6	-	0.9	0.0	0.5	**46.8**	73.9	14.9	40.9	73.6
Խոզի միս	0.3	8.5	7.0	**15.8**	15.4	0.0	0.2	-	0.0	0.0	0.2	**15.8**	54.8	5.1	14.1	29.5
Ոչխարի և այծի միս	0.1	7.2	0.0	**7.3**	7.1	0.0	0.1	-	0.0	0.0	0.1	**7.3**	100.0	2.4	6.5	10.4
Հավի միս	0.3	4.3	13.4	**18.0**	17.7	0.0	0.1	-	0.0	0.0	0.2	**18.0**	24.3	5.9	16.2	17.3
Խաղող	3.0	148.9	3.4	**155.3**	141.2	0.0	7.0	-	0.3	0.0	6.8	**155.3**	98.0	2.7	7.5	5.0
ԸՆԴԱՄԵՆԸ																*2621.5*◊

[1] *Առանց «ՀՀ Մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:*

Պարենային հաշվեկշիռների մեթոդաբանություն

Պատմականորեն պարենային հաշվեկշիռների նպատակը եղել և մնում է դիտարկվող պետությունում պարենի մատակարարումների, այն է՝ պարենի առկայության վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվության ներկայացումը: Պարենային հաշվեկշիռներ կազմելու անհրաժեշտությունն ակներև դարձավ Երկրորդ աշխարհամարտից հետո: Դա պայմանավորված էր պարենի արտադրության և մատակարարման ընդհատումներով: Պարենային ապահովության դերը համապատասխանորեն կարևորվում է նաև տնտեսական աճի տեսանկյունից: Պարենային հաշվեկշիռներն անհրաժեշտ են որոշակի ժամանակահատվածում երկրի պարենային ապահովության ամբողջական նկարագրության և պարենի անբավարար մատակարարման հետ կապված ռիսկերի գնահատման համար:

Պարենային հաշվեկշռի հատվածները

Ամբողջական առաջարկ

Առաջարկը ներառում է արտադրության, ներմուծման և ժամանակաշրջանի սկզբի համար առկա պաշարների ցուցանիշները: Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում և վերջում պաշարների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ստացման առումով առկա են որոշակի տեխնիկական բարդություններ, այդ իսկ պատճառով պարենային հաշվեկշռում սովորաբար կիրառվում են այդ ցուցանիշի գնահատման որոշակի մոտեցումներ: Արտադրությունը սույն հատվածի կարևորագույն ցուցանիշն է, որը ներմուծման տվյալների հետ միասին հանդիսանում է ՀՀ ԱՎԾ պաշտոնական տվյալը:

Պարենամթերքի օգտագործման ուղղություններ

Սույն հատվածը ներառում է հետևյալ հիմնական ցուցանիշները՝ որպես սննդամթերքի օգտագործում, անասնակեր, վերարտադրում (սերմացու, ինկուբացիա և այլն), արտահանում, կորուստներ և օգտագործման այլ ուղղություններ, պաշարներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Վերջնական սպառման ցուցանիշը հանդիսանում է պարենային հաշվեկշռի առանցքային ցուցանիշներից մեկը, որը բնութագրում է տվյալ ապրանքատեսակի ներքին սպառման մակարդակը և հաշվարկվում է որպես ամբողջական առաջարկի և պարենամթերքի օգտագործման մյուս բոլոր ուղղությունների տարբերություն: Այն հանդես է գալիս որպես հաշվեկշռող ցուցանիշ:

Այլ տեսակի սննդամթերքի արտադրությանն ուղղվող որոշակի պարենամթերքի քանակը հաշվեկշռում հանդես է գալիս որպես մուտքային ցուցանիշ:

Սերմացու օգտագործվող ապրանքատեսակի քանակը հաշվարկվում է ցանքատարածությունների և ցանքի միջին ցուցանիշների հիման վրա:

Կորուստների ցուցանիշը հաշվարկվում է Պարենի և գյուղատնտեսության կազմակերպության (FAO) առաջարկած գործակիցների միջոցով, որոնք որոշակի երկրի պայմաններից ելնելով կարող են ճշգրտվել:

Սույն հաշվեկշիռներում ներկայացված է նաև ինքնաբավության աստիճանի ցուցանիշը, որը հաշվարկվում է *Արտադրություն/(Արտադրություն+Ներմուծում-Արտահանում),* արտահայտված տոկոսներով, բանաձևով:

Պարենային հաշվեկշռում ընդգրկվող ապրանքատեսակների կազմը (ցանկը) պայմանավորված է տվյալ երկրում առավել լայն սպառում ունեցող ապրանքատեսակներով, այդ իսկ պատճառով փոքրածավալ սպառում ունեցող ապրանքատեսակների վերաբերյալ հաշվեկշիռներ չեն ներկայացվում:

Ցանքերի եզրափակիչ համատարած հաշվառման տվյալներով 2005թ. հունիսի 1-ի դրությամբ հանրապետությունում գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ընդամենը ցանքատարածությունները կազմել են 329.0 հազ. հեկտար, ինչը 10.7 հազ. հեկտարով ավել է նախորդ տարվա նույն ցուցանիշից: Ընդ որում, 4.0 հազ հեկտարով ավելացել են հացահատիկային և հատիկաընդեղային մշակաբույսերի ցանքատարածությունները (210.0 հա հեկտար): Փոխարենը փոքրինչ նվազել են կարտոֆիլի (1.0 հազ. հեկտարով) և բանջարանոցային մշակաբույսերի (0.5 հազ. հեկտարով) ցանքատարածությունները և կազմել համապատասխանաբար 34.6 և 22.3 հազ հեկտար:

2005թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի համախառն բերքը, բացառությամբ հացահատիկային և հատիկաընդեղային մշակաբույսերի, գերազանցում է նախորդ տարվա ցուցանիշը: Այսպես՝ պտղի համախառն բերքն ավելացել է ավելի քան 30 անգամ և կազմել 36.5 հազ. տոննա, կարտոֆիլինը՝ մոտ 4.3 անգամ և 27.8 հազ. տոննա, բանջարեղենինը՝ մոտ 2.7 անգամ և 22.4 հազ. տոննա: Հացահատիկային և հատիկաընդեղային մշակաբույսերի համախառն բերքը նվազել է 57.1%-ով և կազմել 0.3 հազ տոննա:

2005թ. II եռամսյակում նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ կենդանական ծագման գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության ծավալները, բացառությամբ ձվի, ավելացել են: Այսպես, 2005թ. II եռամսյակում իրացվել է 20.4 հազ. տոննա կենդանի քաշով միս, ինչը 7.4%-ով գերազանցում է 2004թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշը, իսկ կաթի արտադրության ծավալները ավելացել են 1.3 %-ով և կազմել 225.4 հազար տոննա: Ձվի արտադրության ծավալները նվազել են 14.6%-ով և կազմել 153.6 մլն. հատ:

Ըստ բեռնամաքսային հայտարարագրերի և քաղաքացիների կողմից կազմակերպված առևտրի տվյալների 2005թ. II եռամսյակում հանրապետություն ներմուծված ապրանքների 17.2%-ը բաժին է ընկել պարենամթերքին (2004թ. II եռամսյակում՝ 18.6%), իսկ արտահանման ծավալներում՝ 12.2% (2004թ. II եռամսյակում՝ 10.5%) (Աղյուսակ 1.1.): Հաշվետու ժամանակաշրջանում պարենամթերքի արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալն ընթացիկ գներով նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ ավելացել է 19.6%-ով և կազմել 100.0 մլն. ԱՄՆ դոլար, այդ թվում պարենամթերքի ներմուծումը՝ 71.5 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՍԻՖ գներով) և արտահանումը՝ 28.5 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՖՕԲ գներով):

2005թ. II եռամսյակում նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի նկատմամբ հիմնական պարենային ապրանքատեսակներից ալյուրի ներմուծման ծավալը նվազել է 23.8 անգամ և կազմել 0.3 հազ. տոննա, կարագինը՝ 41.0%-ով և կազմել 1.2 հազ. տոննա, պանրինը՝ 23.4%-ով և կազմել 0.1 հազ. տոննա, տավարի մսինը՝ 12.0%-ով և կազմել 1.7 հազ. տոննա: Փոխարենը ավելացել են շաքարի (2.1 անգամ), մրգի (75.9%-ով), թռչնի մսի (63.7%-ով), բուսական յուղի (47.8%-ով), ցորենի (30.3%-ով), կաթի (18.0%-ով), բրնձի (16.5%-ով), խոզի մսի (11.2%-ով), բանջարեղենի (10.6%-ով) ներմուծման ծավալները (Աղյուսակ 3.14.):

Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում գերակշռում են կոնյակ, ռոմ, ջին, օղի, լիկյոր ապրանքային ենթախմբում ընդգրկված ալկոհոլային խմիչքները: Այսպես՝ 2005թ. II եռամսյակում արտահանվել է 4.2 հազ. տոննա կոնյակ, ինչը 66.7%-ով գերազանցում է 2004թ.-ի նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշը: Ավելացել են նաև մրգի (5.4 անգամ), պանրի (63.9%-ով), գինու (56.7%-ով), բնական, հանքային ջրերի (3.1%-ով) արտահանման ծավալները: Ձվի արտահանման ծավալները նվազել են 69.9 %-ով (Աղյուսակ 3.15.):

Ըստ ազգային պարենային հաշվեկշռի, միջինը մեկ շնչի հաշվով 14 ապրանքախմբի պարենի օրական էներգետիկ առաջարկը 2004թ. կազմել է 2626.5 կկալ՝ 2003թ. 2522.6-ի դիմաց (Աղյուսակներ 3.18 և 3.19.): Հետևաբար, ընդհանուր առմամբ հանրապետությունում առկա է բավարար քանակությամբ սնունդ, և պարենային ապահովության գնահատման այս համատեքստում առավել կարևորվում է պարենի մատչելիության հիմնահարցը՝ այդ թվում պարենի անհավասարաչափ բաշխումը:

Դա են վկայում նաև տնային տնտեսությունների հետազոտության արդյունքները: Այսպես՝ 2004թ մեկ շնչի հաշվով սպառվել է 1961 կկալ, իսկ ամենացածր և ամենաբարձր կալորիականությամբ սպառում ունեցող քվանտիլներում համապատասխանաբար 1293 և 3148 կկալ (Աղյուսակ 5.1.):

Երկրում պարենային ապահովության իրավիճակի գնահատման ընթացքում կարևորվում է նաև բնակչության կողմից սպառվող սննդի կառուցվածքում առավել մեծ մասնաբաժին ունեցող ապրանքների ինքնաբավությունը: Որքան բարձր է *ինքնաբավության աստիճանը*, այնքան ավելի ինքնաբավ է երկիրը և պահանջարկը բավարարում է սեփական միջոցների հաշվին:

Այսպես, 2004թ. ցորենի ինքնաբավության աստիճանը նախորդ տարվա համեմատ բարձրացել է 0.9 տոկոսային կետով և կազմել 41.6%, ինչը պայմանավորված է ցորենի արտադրության ծավալների զգալի ավելացմամբ (Աղյուսակ 3.19.): Արտադրության ծավալների կրճատումը հակառակ ազդեցություն է գործել բուսական յուղ ապրանքախմբի ինքնաբավության աստիճանի վրա (նվազել է 7.4 տոկոսային կետով և կազմել 2.9%): Շարունակում է ցածր մնալ նաև շաքար և հավի միս ապրանքախմբերի ինքնաբավության աստիճանը (համապատասխանաբար 0.9% և 24.3%): Մնացած պարենային ապրանքախմբերի (խոզի միս՝ 54.8%, հատիկաընդեղայիններ՝ 63.4%, տավարի միս՝ 73.9%, միրգ՝ 86.5%, կաթ՝ 98.0%, կարտոֆիլ՝ 99.7% և այլն) ինքնաբավության աստիճանը հատել է «ռուբիկոնը» կամ բավականին բարձր է: Բանջարեղեն և ձու պարենային ապրանքախմբերի հաշվեկշիռները վկայում են, որ պահպանվում է նշված ապրանքախմբերի արտահանման ծավալների ներմուծման ծավալները գերազանցելու միտումը, և ինքնաբավության աստիճանները կազմել են համապատասխանաբար 102.2 և 108.4%:
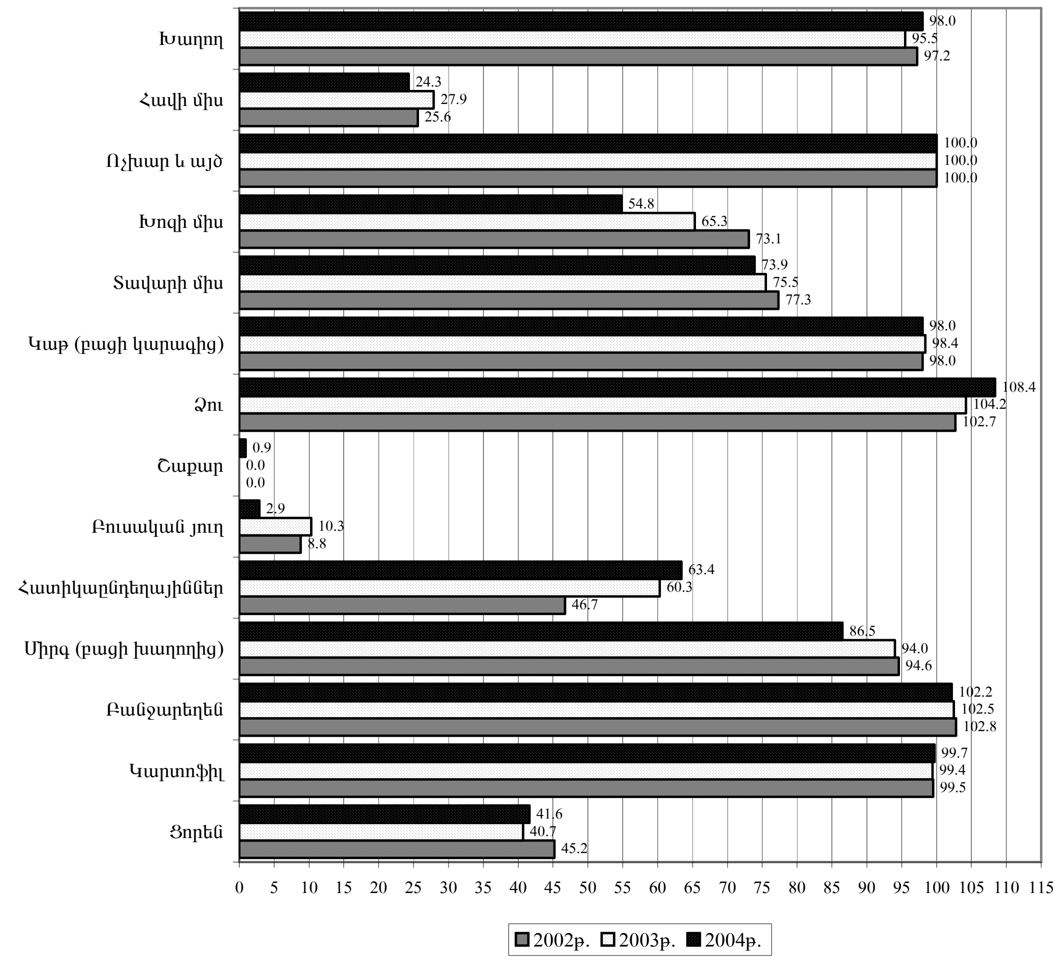
Գծապատկեր 7. 2002-2004թթ. պարենային ապրանքների ինքնաբավության աստիճանների դինամիկան